

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2021 г. в област Бургас годишният общ доход средно на лице от домакинство е 7 431 лв. и нараства с 6.1% спрямо 2020 година. За последните 6 години общият доход средно на лице от домакинство се увеличава 1.6 пъти (табл. 1.).

1. Общ доход и други средства на лице от домакинство по източници в област Бургас¹

Източници на доходи	2016		2020		2021	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ доход	4592	100.0	7003	100.0	7431	100
Брутен общ доход	4485	97.7	6719	95.9	7153	96.3
Работна заплата	2266	49.4	3785	54.0	4273	57.5
Извън работната заплата	149	3.2	13	0.2	46	0.6
От самостоятелна заетост	216	4.7	484	6.9	392	5.3
От собственост	96	2.1	74	1.1	50	0.7
Пенсии	1637	35.7	2122	30.3	2269	30.5
Обезщетения за безработни	-	-	51	0.7	29	0.4
Семейни добавки за деца	39	0.8	95	1.4	52	0.7
Други обезщетения и помощи	77	1.7	76	1.1	16	0.2
Регулярни трансфери от други домакинства	5	0.1	20	0.3	25	0.3
Приходи от продажби	28	0.6	0	0.0	3	0.0
Други приходи	79	1.7	284	4.1	276	3.7
Изтеглени спестявания	274	x	158	x	268	x
Заеми и кредити	113	x	50	x	13	x
Общо	4979	x	7210	x	7713	x

През периода 2016 - 2021 г. са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата през 2021 г. е 4 273 лв. и се увеличава с 12.9% спрямо 2020 г., а нарастването му в сравнение с 2016 г. е 1.9 пъти;
- Доходите от пенсии за последната година са 2 269 лева. Те нарастват с 6.9% спрямо 2020 г. и с 1.4 пъти в сравнение с 2016 година;
- Доходите от самостоятелна заетост през 2021 г. са 392 лв. и намаляват с 19.0% спрямо 2020 г., а спрямо 2016 г. нарастват 1.8 пъти.

¹От 2017 г. в съответствие с правилата за надеждност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:

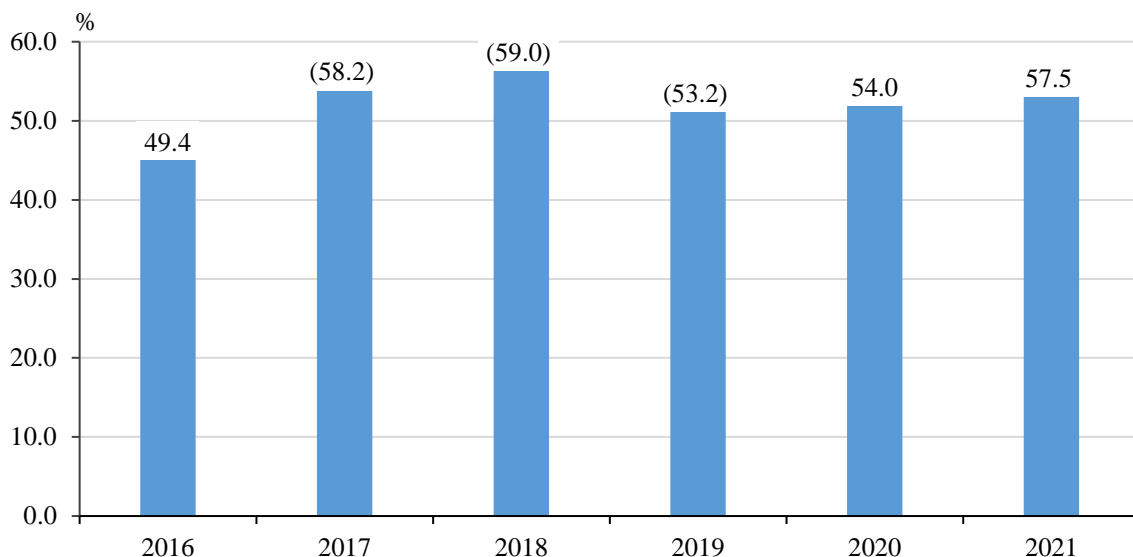
() - получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - БУРГАС“

- Доходът от трудова дейност извън работната заплата за последната година е 46 лв. и се увеличава 3.5 пъти спрямо 2020 г., докато спрямо 2016 г. намалява с 69.1%;
- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2021 г. са 97 лева. Те намаляват с 56.3% спрямо 2020 г., а спрямо 2016 г. - с 16.4%.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е работната заплата. През 2021 г. той е 57.5%, което е с 3.5 процентни пункта повече в сравнение с 2020 г. и с 8.1 процентни пункта повече спрямо 2016 година.

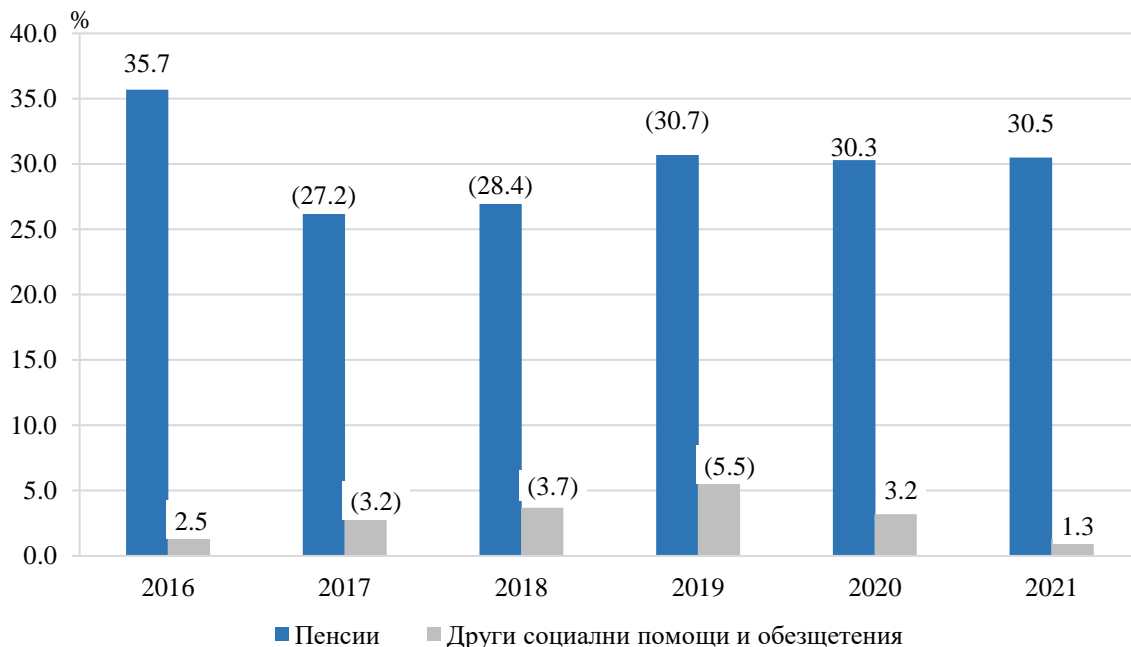
Фиг. 1. Относителният дял на дохода от работна заплата в общия доход на домакинствата в област Бургас

Доходите от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 31.8% от общия доход на домакинствата през 2021 година.

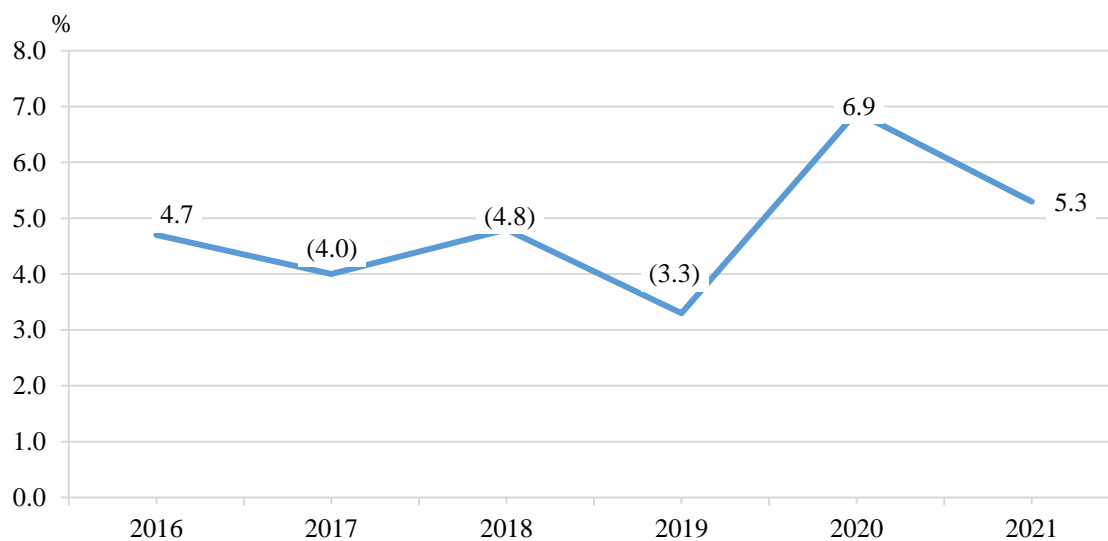
От получените социални трансфери с най-висок относителен дял в общия доход на домакинствата са доходите от пенсии - 30.5%, който е с 0.2 процентни пункта повече в сравнение с 2020 г., и с 5.2 процентни пункта по-малко спрямо 2016 година.

Фиг. 2. Относителният дял на дохода от пенсии и други социални трансфери в общия доход на домакинствата в област Бургас

През 2021 г. относителният дял на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 5.3% и намалява с 1.6 процентни пункта в сравнение с 2020 г., докато спрямо 2016 г. се увеличава с 0.6 процентни пункта.

Фиг. 3. Относителният дял на дохода от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата в област Бургас

Относителният дял на дохода от трудова дейност извън работната заплата е 0.6% и се увеличава спрямо 2020 г. с 0.4 процентни пункта, докато спрямо 2016 г. намалява с 2.6 процентни пункта.

Разходи на домакинствата

През 2021 г. домакинствата от област Бургас са изразходвали 6 545 лв. средно на лице, което е с 13.1% повече в сравнение с 2020 година. За периода 2016 - 2021 г. разходите на домакинствата се увеличават с 1.4 пъти.

2. Общ разход и други средства средно на лице от домакинство в област Бургас

Групи разходи	2016		2020		2021	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ разход	4562	100.0	5786	100.0	(6545)	100.0
Потребителски общ разход	3706	81.2	4743	82.0	(5421)	(82.8)
Храна и безалкохолни напитки	1289	28.3	1633	28.2	(1831)	(28.0)
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	217	4.8	261	4.5	(265)	(4.0)
Облекло и обувки	177	3.9	214	3.7	(317)	(4.8)
Жилища, вода, електроенергия и горива	604	13.2	784	13.6	(827)	(12.6)
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	223	4.9	261	4.5	(313)	(4.8)
Здравеопазване	363	8.0	438	7.6	(486)	(7.4)
Транспорт	290	6.4	359	6.2	(463)	(7.1)
Съобщения	189	4.1	296	5.1	(331)	(5.1)
Свободно време, културен отдих и образование	161	3.5	248	4.3	(242)	(3.7)
Разнообразни стоки и услуги	193	4.2	250	4.3	(344)	(5.3)
Данъци	191	4.2	354	6.1	(406)	(6.2)
Социални осигуровки	231	5.1	424	7.3	(485)	(7.4)
Регулярни трансфери към други домакинства	82	1.8	79	1.4	(53)	(0.8)
Други разходи	352	7.7	185	3.2	(181)	(2.8)
<i>Влог</i>	347	x	510	x	(272)	x
<i>Изплатен дълг и даден заем</i>	65	x	56	x	(96)	x
Общо	4973	x	6352	x	(6913)	x

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата се увеличава от 81.2% през 2016 г. на 82.8% през 2021 година.

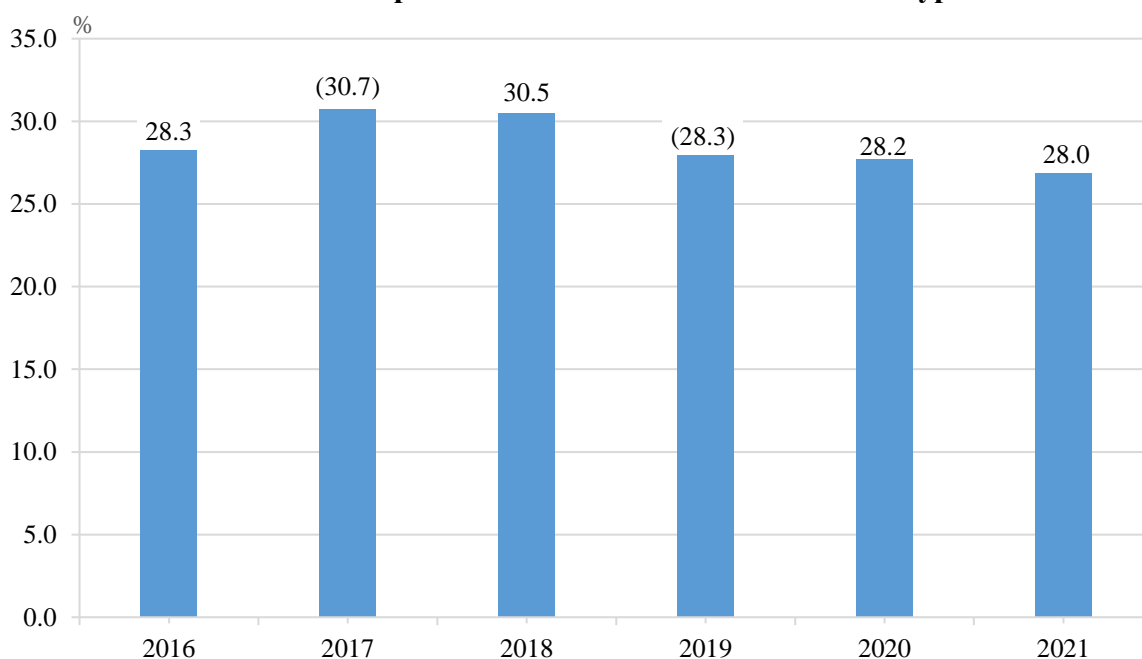
През периода 2016 - 2021 г. се наблюдават следните промени по отношение на някои видове разходи средно на лице от домакинство:

- Изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки през 2021 г. са 1 831 лв., или с 12.1% повече спрямо 2020 г., и с 42.0% повече в сравнение с 2016 година;
- Разходите за облекло и обувки през 2021 г. са 317 лева. В сравнение с предходната година те нарастват с 48.1%, а спрямо 2016 г. - 1.8 пъти;

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - БУРГАС“

- Разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома), за последната година са 1 140 лева. В сравнение с 2020 г. нарастват с 9.1%, а спрямо 2016 г. се увеличават 1.4 пъти;
 - За здравеопазване през 2021 г. са изразходвани 486 лв. - с 11.0% повече от 2020 г. и 1.3 пъти повече спрямо 2016 година;
 - За транспорт и съобщения през 2021 г. са похарчени 794 лв., което е с 21.2% повече от 2020 г. и 1.7 пъти повече спрямо 2016 година;
 - Разходите за свободно време, културен отдых и образование през 2021 г. са 242 лева. В сравнение с 2020 г. те намаляват с 2.4%, докато спрямо 2016 г. се увеличават 1.5 пъти;
 - През последната година разходите за данъци и социални осигуровки са в размер на 891 лв. и се увеличават с 14.5% в сравнение с 2020 г., а спрямо 2016 г. - нарастват с 2.1 пъти.
- През 2021 г. относителният дял на разходите за храна от общия разход е 28.0%.

Фиг. 4. Относителен дял на разхода за храна и безалкохолни напитки в общия разход на домакинствата в област Бургас

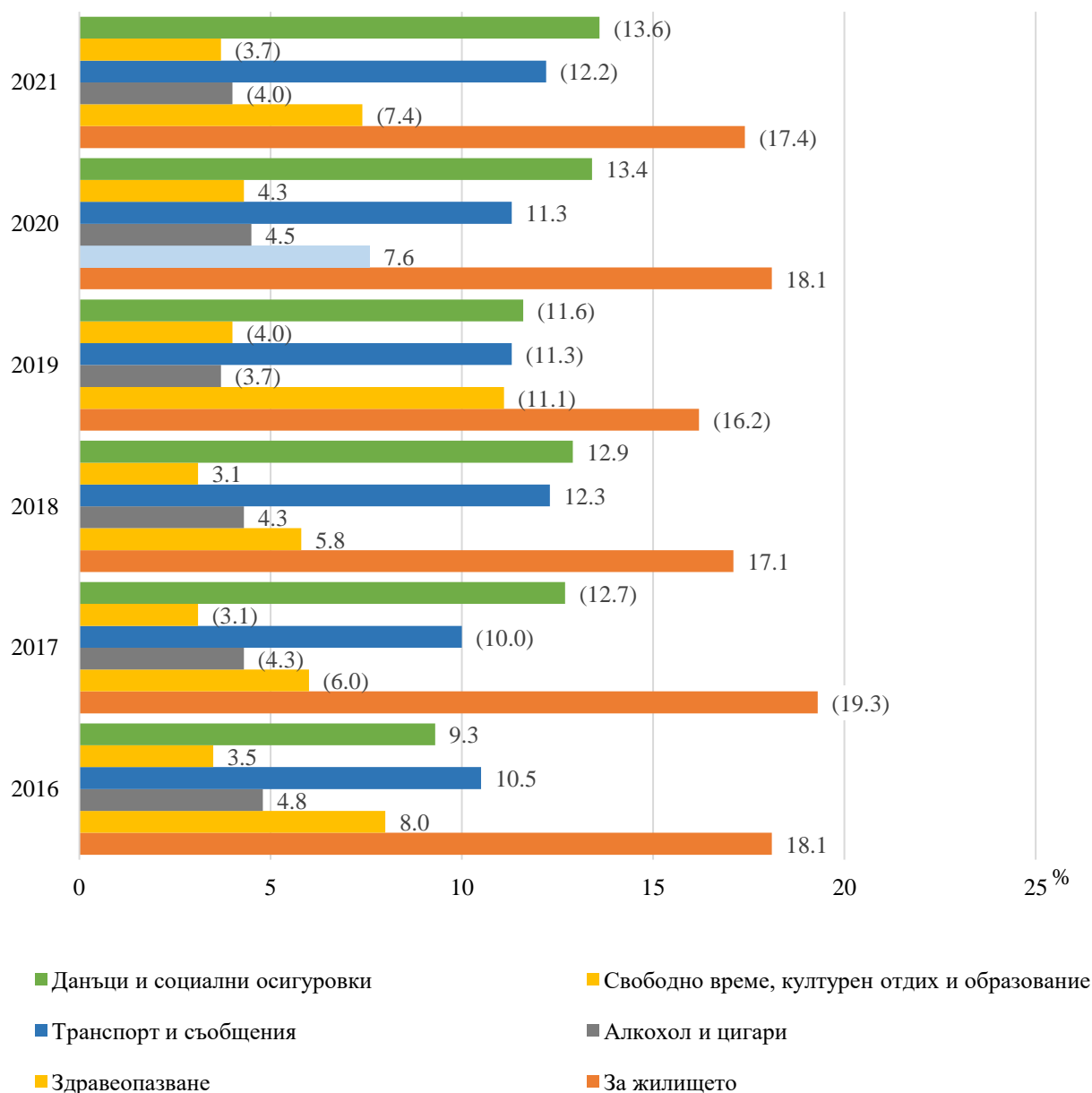
Относителният дял на разходите, свързани с жилището, намалява с по 0.7 процентни пункта през 2021 г. спрямо 2020 г., и 2016 година.

Делът на разходите за данъци и социални осигуровки е 13.6% от общия разход през 2021 г., което е с 0.2 процентни пункта повече в сравнение с 2020 г., а спрямо 2016 г. - с 4.3 процентни пункта.

Относителният дял на разходите за здравеопазване през 2021 г. е 7.4%, като съответно намалява с 0.2 процентни пункта спрямо 2020 г., а спрямо 2016 г. - с 0.6 процентни пункта.

През периода 2016 - 2021 г. дялът на разходите за транспорт и съобщения в общия разход е в рамките на 10 - 12%.

Фиг. 5. Относителен дял на някои видове разходи в общия разход на домакинствата в област Бургас

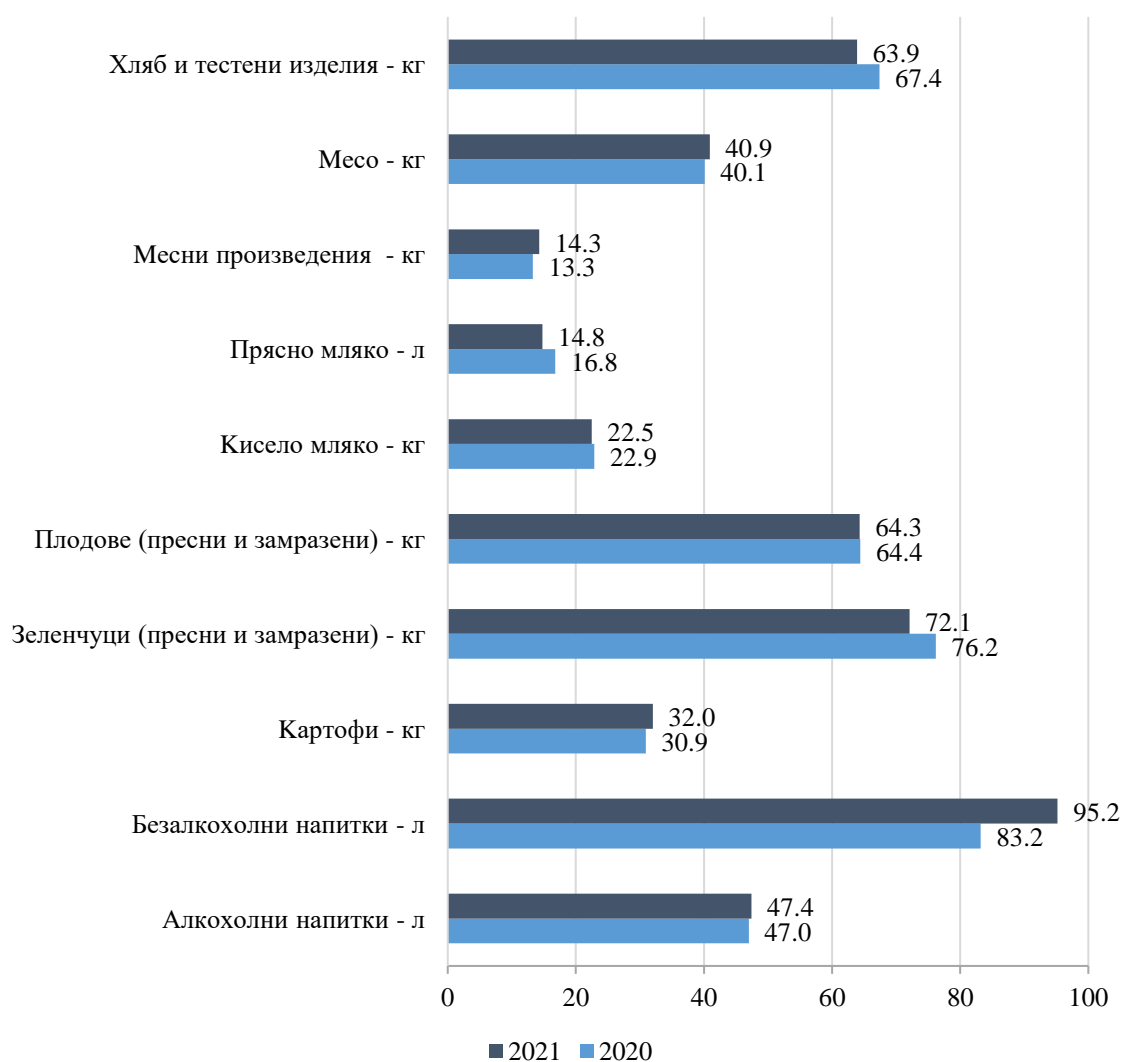

Потребление на домакинствата

През 2021 г. настъпват промени в потреблението на домакинствата в област Бургас спрямо 2020 година. Средно на лице от домакинство намалява консумацията на хляб и тестени изделия с 3.5 килограма. Намаление се отчита в потреблението на риба и рибни продукти от 10.0 на 9.5 кг, плодове (пресни и замразени) от 64.4 на 64.3 кг, зеленчуци от 76.2 на 72.1 кг, брашно от 11.5 на 11.1 кг, прясно мляко от 16.8 на 14.8 л, захар от 9.0 на 8.8 кг и кисело мляко от 22.9 на 22.5 килограма. Увеличение е регистрирано в потреблението на яйца от 151 на 152 бр., месо от 40.1 на 40.9 кг, сирене от 12.2 на 13.1 кг, ориз от 6.8 на 7.0 кг, картофи от 30.9 на 32.0 кг и олио от 15.6 на 16.9 литра. Без промяна остава потреблението на зрял фасул.

На годишна база се увеличава потреблението средно на лице от домакинство на алкохолни напитки (от 47.0 на 47.4 л), докато при цигарите е регистриран спад (от 671 на 643 броя).

Фиг.6. Потребление на основни хранително продукти и напитки средно на лице от домакинство в област Бургас през 2020 и 2021 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Повече информация и данни за наблюдението на домакинските бюджети са достъпни в Информационна система „ИНФОСТАТ“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=3) и на сайта на НСИ, раздел „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ (<http://www.nsi.bg/node/3168/>).